

**Preporuke mladih
u vezi reguliranja dodjele stipendija iz javnih izvora**

-PRIJEDLOG-

(trenutno otvoren za komentiranje širokom krugu mladih i osoba koje rade s mladima)

Informiranje i uključivanje mladih u reguliranje stipendija

1. Uključiti mlade u donošenje dokumenata kojima se regulira dodjela stipendija:

1.1. Konzultirati se sa savjetima mladih i sa zainteresiranom javnošću prilikom izrade izmjena i dopuna postojećih odnosno izrade prijedloga novih dokumenata kojima se reguliraju stipendije:

- a. savjetima mladih omogućiti konzultiranje sa širim krugom mladih (učenicima/cama i studentima/icama, uključujući stipendiste/ice) te s organizacijama civilnog društva koje se bave mladima i drugim stručnjacima (pravovremenost informacija, financijski resursi, stručna i tehnička podrška)
- b. predstavnike/ce savjeta mladih ravnopravno uključiti u izradu prijedloga dokumenata
- c. u suradnji sa savjetima mladih osigurati provođenje savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, u skladu s Kodeksom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata (NN 140/09)

1.2. U JLS-ima gdje savjeti mladih nisu osnovani ili nisu aktivni,

- a. pravovremeno se u vezi dokumenata o stipendijama konzultirati s udrugama mladih i za mlade te drugim stručnjacima/ ustanovama koje rade s mladima i/ili u područjima na koja se odnose kriteriji
- b. poduzeti sve mjere kako bi se savjeti mladih osnovali, konstituirali i imali odgovarajuće uvjete za rad te se time osiguralo sudjelovanje mladih u svim važnim pitanjima, kao i ispunila obveza JLS-a propisana Zakonom o savjetima mladih (NN 41/14)

2. Osigurati objavu dokumenata kojima se reguliraju stipendije na internetskim stranicama, u skladu sa Zakonom o pravu na pristup informacijama (NN 25/13 i 85/15):

- a. radi lakšeg pronalaženja relevantnih dokumenata, uz natječaj za stipendije istaknuti izravne poveznice na sve dokumente odnosno službena glasila u kojima su ti dokumenti objavljeni
- b. sve relevantne dokumente objavljivati u strojno čitljivom obliku

Vrednovanje i poticanje volontiranja mladih

3. Vrednovati društveni angažman kandidata za stipendije koji volontiraju, kroz dodatno bodovanje:

3.1. Uvesti volontiranje/ volonterski rad kao dodatni (neobavezni) kriterij za koji kandidati/kinje mogu ostvariti bodove

- a. bodovati samo ono volontiranje koje je u skladu sa zakonskom definicijom volontiranja i organizatora volontiranja te
- b. koje je dokazano potvrdom o volontiranju ili njezinim ekvivalentom – ispunjenom i ovjerenom volonterskom knjižicom i
- c. realizirano je kroz najmanje 30 volonterskih sati

3.2. Uvažiti činjenicu da većina kandidata za stipendije s prebivalištem u Istarskoj županiji studira izvan svog mjesta prebivališta te

- a. bodovati volontiranje bez obzira na mjesto u kojem je realizirano, vrstu ili sjedište organizatora volontiranja, a
- b. u slučaju interesa JLS-a da potiče (i) volontiranje na svom području, umjesto isključivo, lokalno volontiranje dodatno bodovati

3.3. Voditi računa o pravednom odnosu broja bodova koji se mogu ostvariti prema kriteriju volontiranja i broja bodova koji se ostvaruju prema kriterijima postignuća odnosno prema socijalno-ekonomskim kriterijima

3.4. Ukoliko je moguće s obzirom na prethodnu točku, volontiranje bodovati u više stupnjeva/ kategorija, tako da veći broj realiziranih volonterskih sati nosi i veći broj bodova

Deficitarnost zanimanja

4. Ukoliko se dodatno boduje deficitarnost zanimanja za koje se kandidat/kinja za stipendije školuje

- a. svake akademske godine ažurirati popis deficitarnih zanimanja
- b. kod izrade popisa deficitarnih zanimanja, osim podataka Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, uzeti u obzir i podatke drugih dionika koji imaju uvid u stanje i trendove na tržištu rada

Dokumentacija i postupak dodjele stipendija

5. *Razmotriti mogućnosti za smanjenje dokumentacije, koju kandidati za stipendije obavezno dostavljaju, na minimum potreban za dokazivanje ispunjavanja uvjeta i dodatnih kriterija*

6. *Uvesti različite visine iznosa stipendija s obzirom na utvrđeni broj bodova kandidata (visina stipendije = broj bodova x vrijednost boda), osobito u JLS-ima s većim brojem stanovnika i stipendista*

7. *Zaštititi privatnost kandidata za stipendije, vodeći računa o transparentnosti postupka:*

7.1. Javno objavljivati bodovne liste kandidata s objedinjenim bodovima iz iste skupine kriterija, pod nazivom koji se za tu skupinu kriterija koristi u dokumentu kojim se reguliraju stipendije (npr. opći uspjeh, priznata postignuća, posebne okolnosti itd.)

7.2. Ne objavljivati podatke o osobitostima i okolnostima kandidata koji u drugim sustavima predstavljaju službenu tajnu i/ili čija je objava u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12)

Obveze stipendista

8. *Preispitati ciljeve obvezivanja stipendista na rad bez naknade u razdoblju stipendiranja i provedbu takvog rada u JLS-u ili s njim povezanim organizacijama:*

8.1. Ni u kom slučaju takav rad ne nazivati „volontiranjem“ zbog njegove suprotnosti s jednim od temeljnih načela volontiranja – dobrovoljnošću, a samim tim i nesklada sa zakonskom definicijom volontiranja

8.2. Ukinuti obvezivanje stipendista na rad bez naknade ili ga unaprijediti na temelju analize iskustava stipendista i zaposlenika JLS-a/ s njim povezanih organizacija koji su u tom razdoblju bili zaduženi za organizaciju rada stipendista. Ukoliko se zadržava obveza rada stipendista bez naknade, u suradnji i dogovoru sa stipendistima:

- a. uskladiti opseg, razdoblje ispunjavanja obveze i mjesto rada s mogućnostima stipendista
- b. uvažiti mišljenje i interese stipendista u vezi sadržaja i zadataka - kada god je to moguće ponuditi rad koji odgovara području obrazovanja stipendista (npr. priprema stručnog članka, istraživanje manjeg opsega, uključivanje u rad odgovarajućeg upravnog odjela) ili, alternativno, zadatke koji na općenit način doprinose radu uprave JLS-a (administrativni i drugi odgovarajući pomoćni poslovi)

9. Umjesto obveze zapošljavanja na području JLS-a u određenom razdoblju nakon stjecanja diplome, a radi poticanja stipendista koji se obrazuju izvan mjesta prebivališta na povratak i doprinos svojoj lokalnoj zajednici, održavati kontakt sa stipendistima i redovito ih informirati o lokalnim mogućnostima za mlade u različitim područjima života (zapošljavanje i poduzetništvo, stanovanje, kultura, zabava i rekreacija, zdravstvena i socijalna zaštita, skrb o djeci, građanska participacija i sl.)

10. Uvesti i/ili unaprijediti mjeru povrata stipendije u slučaju da stipendist ne završi školu/ studij za koji je stipendija ugovorena:

10.1. Predvidjeti različite načine povrata stipendije ili drugih načina kompenzacije financijskih sredstava uloženi u stipendiju

10.2. Primjenjivati onaj način povrata ili kompenzacije koji uvažava socijalno-ekonomsku situaciju dotadašnjeg stipendista odnosno njegove obitelji

10.3. Ne primjenjivati mjeru povrata stipendije ili kompenzacije u slučaju pojave okolnosti zbog kojih stipendist nije bio u mogućnosti nastaviti školovanje odnosno omogućiti zamrzavanje prava na stipendiju ukoliko stipendist privremeno pauzira i sa školovanjem zbog promijenjenih okolnosti